

Vluchtelingen versterken met hulp van de jeugdgezondheidszorg

Samenwerkend sneller naar de juiste zorg

Kernwoorden zijn:

- versnelde en vergrote instroom vluchtelingen
- tijdig in beeld en in zorg
- proactief inzetten op inhaalzorg en regulier aanbod JGZ.

Hoe en waarom samenwerkend sneller naar de juiste zorg?

- Vanwege de versnelde en vergrote instroom van vluchtelingen in gemeenten, heeft de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) steeds vaker te maken met vluchtelingengezinnen. Door verkorte procedures zijn de kinderen in de gezinnen relatief laat in beeld en in zorg.
- Vluchtelingenkinderen, en ook zwangeren (en hun nog ongeborn kind) lopen risico's of ondervinden problemen op fysiek en sociaal-emotioneel gebied (Goosen S. (2014) *A safe and healthy future*. GGD GHOR). Het is de taak van de JGZ om bij deze problemen bij de doelgroepkinderen zorg te geven en indien nodig, door te leiden naar verdere begeleiding en ondersteuning.
- Verbeteren van de kwaliteit van zorg door samenwerking van de JGZ met ketenpartners (denk aan gemeente, huisarts, CJG/sociaal wijkteam, voorschoolse voorzieningen).

Waarom is lokale afdeling van Vluchtelingenwerk Nederland

(VWN) een goede ketenpartner voor de JGZ?

Er zijn raakvlakken in doelstelling, taken, visie en werkwijze tussen VWN en JGZ:

- doel VWN: Voorkomen en oplossen van persoonlijke problemen die de inburgering kunnen belemmeren door het bieden van maatschappelijke ondersteuning
- VWN is via de gemeente eerder op de hoogte van aankomende vestiging dan de JGZ
- VWN heeft expertise in bevorderen van zelfredzaamheid en richt zich op preventie, versterken van eigen kracht, maatschappelijke activering, signaleren van zorgbehoeften en biedt zorg op maat
- VWN kijkt naar de brede context van het gezin en haar omgeving
- VWN-vrijwilligers zetten evenals JGZ-professionals culturele competenties in.

Hoe kunnen VWN-vrijwilligers en JGZ-professionals goed samenwerken?

- Basis voor een goede samenwerking is het kennen van elkaars taken, verantwoordelijkheden en bereikbaarheid.
- Elkaar informeren om proactief inzetten op inhaalzorg en regulier aanbod JGZ
- De aan het gezin gekoppelde vrijwilliger wordt betrokken bij het aanbod van de jeugdgezondheidszorg.

Hoe proactief inzetten op inhaalzorg en regulier aanbod JGZ

Activiteit	Omschrijving
Vestiging in gemeente.	Vestigingsdatum en -gegevens gezin worden doorgegeven aan JGZ-team door VWN-er.
Plannen van intake plannen snel na vestiging.	Intakehuisbezoek JGZ wordt gepland in overleg met VWN-er.
Intakehuisbezoek.	Intakehuisbezoek door JVP samen met VWN-er
Afstemmingsoverleg JVP en VWN-er (cyclisch).	Bespreken draagkracht/draaglast gezin en gezamenlijk inschatten zorgbehoeften
Voortzetting prenatale zorg JVP.	Ten aanzien van zwangeren: <ul style="list-style-type: none"> zo nodig afstemming JVP met verloskundige en kraamcentrum zo nodig vervolg prenatale zorg.
Vaststellen (inhaal)programma RVP.	In overleg met JA, zo nodig met aandachtsfunctionaris vaccinatiebeleid, plannen van data vaccinaties en vervolg JGZ-contactmomenten.
JGZ-contactmomenten.	Regulier aanbod of maatwerk en RVP wordt uitgevoerd.
Huisbezoek JVP, zo nodig samen met VWN-er.	In beginfase en zo nodig 2 weken en/of 6 weken na intake.
Huisbezoek voorafgaand aan drie jaar c.b.-bezoek.	JVP bespreekt kindontwikkeling met ouders, aan de hand van de SDQ-lijst.
Huisbezoek door JVP zo nodig samen met VWN-er.	Bij zorgbehoefte van ouders, zorgsignalen van JGZ-team, VWN, andere ketenpartners.
Telefonisch overleg of mailcontact tussen JVP/JA en VWN-er, na instemming van ouders.	Bij zorgsignalen en/of vragen/problemen in het gezin ten aanzien van de kinderen.
Evaluatie (ervaringen en welbevinden).	Drie maanden en een jaar na hervestiging tijdens een contactmoment.
Protect vragenlijst* invullen door JVP en VWN-er en bespreken met ouders.	Bij signalen, zorgen of problemen rondom psychische gezondheid ouders.
Multidisciplinair overleg huisartsengroep.	Bij zorgen of problemen rondom psychische gezondheid ouders en/of kinderen.
Invullen Mini-CARE-NL (of LIRIK).	Bij signalen of twijfel over risico op kindermishandeling in het gezin.
Zo mogelijk aansluiten door JGZ bij praatgroep vluchtelingenmoeders door JGZ-professionals.	Periodiek opvoedthema's, voorlichting leefstijladviezen bespreken.

* Protect vragenlijst: Hulpmiddel te gebruiken bij vermoeden psychische problemen bij ouder(s).

Het nieuwe Jeugdstelsel biedt unieke kansen om de zorg voor vluchtelingengezinnen zo in te richten dat zij, zwanger en/of met kinderen, tijdig in beeld zijn en er door JGZ-professionals efficiënt en effectief optimale zorg geboden wordt. Kennis over de doelgroep is hierbij belangrijk. Hoe meer de hervestiging slaagt, hoe meer aandachtig, sensitief ouders naar hun kinderen kunnen zijn en vice versa.

Zowel groei naar zelfredzaamheid in de maatschappij als groei van zekerheid in de opvoeding geeft vertrouwen in de toekomst.

In deze factsheet is ingezoomd op gestructureerde samenwerking met VWN. Optimaliseren van samenwerking met andere ketenpartners ten bate van de doelgroep blijft echter ook essentieel om de vluchtelingen een volwaardige plek in de samenleving te bieden.

Afkortingen:

JVP	=	jeugdverpleegkundige
JGZ	=	jeugdgezondheidszorg
JA	=	jeugdarts
VWN	=	Vluchtelingenwerk Nederland
VWN-er	=	Vrijwilliger lokale afdeling VWN

Marianne Steentjes, Jeugdverpleegkundige
M.Steentjes@ggdwestbrabant.nl